

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמברג בארה"ק, רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
בנשיאות ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
פרשת תזריע מצורע

בס"ד, עט"ק פרשת תזריע
ב' אייר תשע"ב - שנה א' גליון ט"ו

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	הרה"צ מוצ"ש	ר"ת
6:33	7:47	8:26
6:33	7:48	8:27
6:32	7:46	8:25
6:48	7:49	8:24

נא לשמור על קדושת הגליון

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וי"ל עוד בפנימיות הדבר למה תשובת המצורע הוא ע"י התורה, כי הרי אמרו חז"ל בנדרים (דף סד:) שמצורע חשוב כמת. היינו משום שמסתלקן ממנו אור החכמה, והחכמה תחיה בעליה (קהלת ז יב), וכמו שמבואר כאן בלקו"ת, שלמצורע מסתלק ממנו מוחין דאבא מז"א ע"ש, וכל זה הוא משום שלא למד תורה אלא אדרבה דיבר לשון הרע, והרי התורה הוא בחינת החכמה, ולכן מסתלקן ממנו מוחין דאבא, ולכן ע"י לימוד התורה ממשך בחזרה את אור החכמה.

וזהו 'והובא אל הכהן' שנדחקו המפרשים, למה צריך לבוא לכהן, הרי הכהן צריך ממילא לצאת מחוץ למחנה, כמו שכתוב אח"כ 'ויצא הכהן'. אלא י"ל שמרמו 'והובא' שהוא נוטריקון וה"ו ב"א, היינו וה"ו הוא אחד משמות של שם ע"ב, שהוא בחינת חכמה שממשיך הכהן ע"י חכמת התורה, ב"א הוא ר"ת א'לף ב'ית, וגם ב"א מרמו לתורה, כי א' מרמו לא'נכי שבעשרת הדברות, וב' מרמו לב'ראשית, היינו שע"י התורה הוא מעלה האותיות אל"ף ב"ת בחזרה על מקומה.

ואומר התורה שע"י שיעשה כן, אז 'אל הכהן' מתכפר לו כל החטאים שעשה, כי כהן מרמו לכפרה, כמו שאמרו (פסחים נט.) כהנים אוכלים ובעלים מתכפרין. וזהו 'והובא אל הכהן' שע"י לימוד התורה הוא מעלה את האותיות שנפלו, וכפרה על מה שחטא.

(נאמרו בס"ש תשס"ה לפ"ק)

זאת תהיה תורת המצורע ביום סְהִרְתּוֹ וְהוֹבֵא אֶל הַכֹּהֵן (יד א).

אפשר לומר, דאמרו חז"ל במסכת ערכין (דף טז.), שעל שבעה דברים נגעים באים, ואחד מהם הוא על לשון הרע. וזה איתא ממרן הבעש"ט הקדוש זי"ע (בעש"ט עה"ת בראשית אות כב), סוד הכ"ב אותיות התורה, שאות א' הוא סוד אלופו של עולם טמיר ונגזו בנוויה, ואות ב' הוא ב' אלפי"ן, וכן אות ג' הוא ג' אלפי"ן וכו', עד אות ת' שהוא ד' מאות אלפי"ן, אם כן שורש אותיות התורה שקרוב יותר אל החיות הרוחני של האור אין סוף הוא אות א', ואח"כ יורד והולך ומתלבש זה בזה ונתרחק מן החיות, עד אות ת' שהוא מלכות שבמלכות, ע"ש.

ואיתא מהרמ"ע מפאנו ז"ל (ספר עשרה מאמרות מאמר חקור הדין ח"א פ"ג) שלכן אומרים הוידוי א'שמנו ב'גרנו בדרך א"ב, כי כשחוטאים ח"ו נופלים האותיות לקלי', וכשעושה תשובה הוא מעלה בחזרה האותיות התורה שנפל ע"י חטאיו.

ולכן יש לומר שע"י שמדבר האדם לשון הרע נופלים האותיות הקדושים ממקומם, וע"י תשובה ולימוד התורה מעלה בחזרה הכ"ב אותיות התורה, ועי"ז נתקן פיו שפגם ע"י לשון הרע, וזהו 'וזאת תהיה תורת' שע"י לימוד התורה יהיה תיקונו של 'המצורע'. וזהו שכותב אא"ז הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זלה"ה בספה"ק היכל-הברכה, וז"ל: 'המצרע' חסר וא"ו, כי מצרע עולה תי"ו ע"ש. לרמו שע"י חטאיו ירדו האותיות עד אות תי"ו כנ"ל. ולזה יש לאות תי"ו פסיעה לבר (זוה"ק ח"ג רג:), כי בזה יש אחיזה להקלי', כמבואר באורי-החמה על הזוה"ק פרשת חוקת.

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (יב ג).

'בשר ערלתו' תרין חסר 'את', חד 'בהמלו בשר ערלתו' (בראשית יז כד), תרין 'ימול בשר ערלתו'. כבר בארנו כי עיקר ערלה הוא תאות היצר והקליפות והמדות הרעות, ואותו ערלה גשמיית שמצוה לחתוך, אינו אלא טפל לערלה הרוחנית, קליפות נגה הרע שבה, ועיקר המצוה להסיר ערלת הלב לב מוא, ויתן לנו לב מהור. ולזה באברהם הצדיק כתיב 'בשר ערלתו', שהסיר הטפל, והעיקר כולו קדש להשם יתברך. וכן כאן 'ימול בוא' יורה על שתי מילות, אחד הגשמי ואחד לב ערל מעין הדעת, ולזה בא 'ימול מלא ואו', להורות על כריתות שני בחינות של הערלה. אבל בישמעאל כתיב (שם מה) 'את בשר ערלתו' שלא חתך אלא הטפל בשרא בעלמא, אבל עיקר ערלה נשאר לו ולזרעו ערלים הם, ערלים יהיו ערלים ימותו (ירמיה ט לה).

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

זאת תורת הילדת לזכר או לנקבה (יב ג).

ודבר נחמד שמעתי משם הרב האלקי קדוש ישראל מוהר"ר צבי אלימלך מדינוב זלה"ה, כי אצל צרעת נאמר אחר כל הקרבנות, 'זאת תורת אשר בו נגע צרעת', ובכאן נכתב 'זאת תורת' אצל עשירה.

ואמר הוא ז"ל, שמיים שנחרב המקדש ואין קרבן, אנו מקיימין בלימוד ונשלמה פרים (הושע יד ג), ועל זה בא הרמז 'זאת תורת' שהתורה הוא במקום קרבן, ולכן לא נכתב אצל דלות, כי בלימוד התורה להשלים הקרבן אין שייך דלות. אבל הנגעים במלו מיום שנחרב המקדש, ואין 'זאת תורת' אלא כעין דרוש וקבל שכה, לכן נכתב אחר סוף הפרשה, ודפח"ח.

(אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וראה הכהן והנה כסתה הצרעת את כל בשרו וטהר את הנגע פלו הפך לכן טהור הוא (יג יב).

ומעתה נשכיל, כשפרחה הצרעת ככולו אי אפשר שיהיה מצד הרע והטומאה, כי הרע והטומאה בעצמה אין בה ממשיות כלל, הבל וריק אלא מצד נהירו דקדושה, שבהכרח יש שם מקום של צד קדושה, וכיון שפרחה ככולו אי אפשר באין פנים שיהיה מצד הקליפה והרע.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

וראה הפהון והנה כסתה הצרעת את כל בשרו וטהר את הנגע פלו הפך לכן טהור הוא (יג יב).

ואם תאמר הרי די לימוד 'זאת תורת' הכהן והנה נהפך הנגע ללבן וטהר אותו, למה כפל לשונו ואמר עוד 'את הנגע מהור הוא'. אלא ידוע הוא מה שמוכר בתולדות יעקב יוסף הכהן זלה"ה בשם הבעש"ט זלה"ה, שכל הישועות שהיה הבעש"ט זלה"ה מביא על ישראל, כשהיו באים אצלו איזה בבקשה להושיע לו, היה רואה למעלה בהשכינה הקדושה, מה ואיזה פגם נמצא שם על איש הזה, שהצינור שלו הוא סתום מדבר זה שנחסר לו, ואו היה מתפלל עבור ישראל מה שחסר למעלה ובוה שנתק למעלה דין זה ממנו, בא ג"כ למטה ישועות לישראל.

שעל זה היה מפרש אמנו מובהק הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל זלה"ה, על הפסוק 'אל נא רפא נא לה' (במדבר יב ג), שהקשה למה כתיב כ' פעמים 'נא'. אלא פירושו 'אל נא' להשכינה שלמעלה מה שנפגם שם ע"י איזה חטא של מרים, וכשתיקן משה למעלה פגם זה של מרים אחותו, או במילא היה 'נא' הב', שבקש עתה שיהיה למרים ג"כ רפואה שלימה, וזהו 'נא לה' ודפח"ח. הוא הדין כאן, שהכהן היה רואה תחלה מה ואיזה פגם נרשם שם על איש זה למעלה, וזהו 'וראה הכהן למעלה', והנה נהפך הנגע' שם למעלה 'ללבן' שנמתק, או דייקא 'וטהר הכהן את הנגע' שלמטה של איש זה ואמר 'טהור הוא'.

(כן בית' מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא)

זאת תהיה תורת המיצרע ביום טהרתו והובא אל הפהון (יד א).

נלפענ"ד לרמז, ע"פ דברי מרן האר"ז עה"פ 'ויתנצלו את עדים מהר חורב ומושה יקח את האהול' (שמות לב ו), שמושה רבינו ע"ה לקח מבני ישראל את עדים, וכשבת משה רבינו ע"ה נהג מוכת עין ומחזירן לישראל, וזה הפ' (שם פסוק ו) 'ומשה יקח את האהול' 'אהל' לשון אור כמ"ש 'כתלו נרו' (איוב כט ג).

והנה מבואר עוד ממרן האר"ז"ל על מה שאומרים בתפלה 'וישים חלקנו עמם', שאם ח"ו עושה עבירה אוי את המצות ומעש"ט לוקח הצדיק, ואח"כ כשעושה

תשובה מחזיר הצדיק את התורה ומעש"ט.

וזה מרמז הפסוק כאן, 'זאת תהיה תורת המצורע' היינו אימתי 'תהיה תורת המצורע' בחזרה אצלו, 'ביום טהרתו' כשיעשה תשובה ויטהר עצמו, 'הובא אל הכהן' שהצדיק שנקרא כהן, שתורתו של המצורע הובאה אליו, אבל אח"כ כשיעשה תשובה, מחזיר לו את תורתו ונעשה תורה שלו.

(פרי חיים' מרבינו חיים יעקב מקאמרנא)

כי תבאו אל ארץ פגעו אשר אני נתן לכם לאחזה ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אֲחֻזְתְּכֶם (יד לד).

פרש"י הקדוש זו"ל: בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהמינו אמוריים מטמוניות של זהב בקורות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל ידי הנגע נותן הבית ומוצאן. אפשר לפרש בדרך רמז, שזה ידוע מחכמו"ל (ערכי טו), מפני מה באים הנגעים מפני כמה העבירות שעבר, והוא כדי להזכירו שיעשה תשובה, ומדיום והלאה יעשה רק מצוות ומעשים טובים. וזה דבר ידוע שהבורא עולם עושה תמיד טובות לבניו אפילו כשרוצה להענישם, שמקודם מעניש את הרכוש ואם תיכף יעשה תשובה מה טוב ומה נעים, אבל אם חו"ש לא הועיל, אז חו"ש מעניש את הנפשות. וזה מרמזים חו"ל בשורה היא להם שהנגעים באים עליהם מקודם על הבתים, כי ע"י הם עושים תשובה, ומונעים מהשם יתברך שיענשו חו"ש את הנפשות.

(מעשה שלום' מרבינו שלום מקאמרנא)

ובא אשר לו הבית והגיד לפהון לאמר פגע נראה לי בבית (יד לה).

כשיראה נגע בבית, אפילו חכם שידע ודאי שזה נגע, לא יגזור ויאמר נגע נראה לי בבית, אלא אומר לכהן בכ"ף הדמיון כנגע נראה. דבבית יש שתי דברים, אחד כשבאו ישראל לארץ, היו בכמה בתים רוח הטומאה ורוח מויקים ששורשן מנגעי בני אדם, והן הן נגעים באמיתות, והיה נראה כנגע שיש

ברוחניות טומאה היה נראה כנגע ואת מבחין, כי הטומאה אינה נראית, ולכן לא אמר 'יש לי', כי לא שלו הוא אל של אמוריים אלא 'נראה לי', מעתה מלת 'כנגע' אינו מלשון ספק, אלא כ"ף הדמיון כנגע אמיתות נראה לי בחצוניות.

ועוד יש נגעים שבאים בעבור חטא האדם בלשון הרע, ובוה יכול לגזור ולומר 'נגע נראה לי' ודאי, אלא דהתורה הקפידה שלא ישם עצמו רשע ויגרום קמרוג עליו, ולכן יאמר בכ"ף הדמיון ויאמר 'נראה לי' ולא 'יש לי', שאו הפירוש כמו שפרשנו שאדרבה בשורה הוא שלו ושמה לו, שהמקום ב"ה וכו"ש, בא לטהר ביתו מטומאה ומוזיקים.

(מעשה אורג' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

ואחר פן יבא הפהון לראות את הבית (יד לו)

וכשהם דבוקים בשרשם, לא יתאחו בהם הנגע, והוא להיות דבוקים בכהן, וכן כל זמן שהמון עם דבוקים בצדיק אמת כהן עובד ה' ראש ישראל, [שהוא חכם בחינת אור החכמה], לא יתאחו בהם נגע צרעת דמשכא דרוחא, אבל נסיון גדול הוא זה ובא בקשיות גדול, כמבואר בספר החזיונות כמה נסיונות עבר על מרן ה"ר חיים ויטאל להיות דבוק במרן האר"ז, ולהיות נכנע לפניו באמת.

(היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

ואיש כי תצא מפגנו שכבת זרע ורחץ בפמים את כל בשרו וטמא עד הערב (טו טז).

אין הכוונה במצוה זאת שיהיה חייב על הממא שימבול, כמו מוכה לולב תפילין, אלא מי שירצה לטהר מטומאתו, צריך להתנהג בדרך המהרה הזאת, אבל אם רוצה לעמוד בטומאתו ואינו נכנס למקדש ואינו אוכל קדש, עומד כן והרשות בידו, והוא כמו מצות שחיטה וכדומה. ומכל מקום אין זה מדת חסידות, כי הטומאה מאוסה וטהרה אהובה, ונפשו של אדם מתעלה ומדככת על ידי טהרת המקוה.

ולכן נהג מצוה זאת בכל מקום ובכל זמן אף שאין אפר פרה, שמצוה על כל ממא אם ירצה להיות מהור שימבול במקוה, וכל המובל במקוה מטומאתו אף בזמן הזה, מקיים מצות עשה מהרמ"ח מצות ונפשו מודככת, כדברי רבינו הקדוש בעל החינוך. בשרשי המצוה. ויעיין בדברי מרן האלקי הבעש"ט, ובדברי מרן האלקי האר"ז זי"ע, והספרים פתוחים, כי כוונת המקוה הוא בנגהי מרוימים, אשרי היוודיעם והזוכין אליה.

(אוצר החיים' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא)

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב'
לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דין ברכת אשר יצר כל היום אחר הטלת מים.
סימן ז

א. כשעשה צרכיו שני פעמים ולא בירך מעיקר הלכה יברך שני פעמים, ואין המנהג כן, והמברך יתברך:

מש"כ רבינו 'מעיקר הלכה יברך שני פעמים', כך פסק הש"ע סעיף ג, ובב"י (ד"ה כתב רבינו) הביא מהר"י אבוהב ז"ל שכתוב באורחות חיים בשם גאון וז"ל: שאדם שהטיל מים והסיח דעתו מלהטיל מים ואח"כ נמלך והטיל מים פעם אחרת שחייב לברך ב' פעמים אשר יצר, והביא ראייה ממה שאמר ברכות (דף כו.) טעה ולא התפלל שחרית מתפלל מנחה שתיים, עכ"ל. והט"ז סק"ב האריך בזה והסיק כפסק הש"ע ע"ש.

ומש"כ רבינו 'ואין המנהג כן', כ"כ הב"ח (ד"ה כתב ב"י) וז"ל: והוראה זו רחוקה מן הדעת דלא דמי לתפילה שהיא במקום קרבן תקנו לה חכמים תשלומין, דאשכחן תשלומין גבי קרבן, אבל ברכת אשר יצר שהיא הודאה על העבר, יוצא ידי חובתו בברכת הודאה אחת על כל מה שעבר וכו'. ושאלתי פי מורי החסיד מהר"ר שלמה בר' ליבש ז"ל מלובלין, והשיב לי בלשון הזה, הך הוראה לא שמיע לי כלומר לא סבירא ליה ע"כ, והכי נקטינן דאינו מברך אלא פעם אחת אשר יצר ודלא כש"ע, עכ"ל. עיי' בט"ז (סק"ב) שהאריך לסתור דבריו. וכן המג"א (סק"א) הביא דברי הב"ח והוסיף ויש להקל בספק ברכות ע"ש. וכך נקט המש"ב (סק"ו) ודלא כהש"ע.

ומש"כ רבינו 'המברך יתברך', כוונתו למה שכתב המג"א (סק"א) ויש להקל בספק ברכות, דהרי לשיטת רבינו בספק ברכות להקל שפירושו שהרשות בידו לברך, כמו שהאריך בזה רבינו בסימן ו' בזר זהב סק"ד, הבאנו דבריו בגליון י' ע"ש.

ב. מי שטעה והתחיל ברכות אשר יצר יסיים את הברכה:

מעיקר הדין הלכה כהגאון (המובא בב"י ה"ל) שיברך שני פעמים, ולשיטתו מי ששכח או הזיד ולא בירך שני פעמים יכול לברך בכל עת שנזכר, אף לאחר השינה כדעת הלבוש (ויש סימן ו) הנכון וברור, ולכן אם טעה והתחיל יסיים ויסמוך על דעה זאת ודוק היטב:

מש"כ רבינו 'כדעת הלבוש הנכון וברור', כוונתו במה שהאריך רבינו לבאר שיטתו בסימן ו' בזר זהב סק"א, הבאנו דבריו בגליון ח' ע"ש.

ג. הטיל מים בתוך הסעודה ולא נגע ולא שפשף אין צריך ליטול ידיו ויכול לאכול, אבל לתורה ולתפלה משום הכון לקראת אלקיך נכון ליטול ידיו:

מש"כ רבינו 'אין צריך ליטול ידיו ויכול לאכול', כך פסק הרמ"א בסימן קע"א בשם הגהות אשרי, וע"ע בשוה"ט שם ס"ב.

ומש"כ רבינו 'אבל לתורה ולתפלה וכו'', מבוואר בש"ע סעיף ב' וז"ל: הטיל מים ולא שפשף, אע"פ שצריך לברך אשר יצר, אין צריך ליטול ידיו אלא משום נקיות או משום הכון (עמוס ד יב).

מעשה אבות

מסופר שהיה לרבינו הגה"ק רבי אנר'הם מרדכי מפנינ'טשוב זלה"ה, כמה בנות להשיאן, ולא היה בידו אפילו פרוטה אחת לפורטה, ודרכו היה לנסוע אל רבו הקדוש רבינו החוזה מלובלין זי"ע, ומעולם לא הזכיר מזה בפיתקא שנתן לרבו רק ביקש על רוחניות. ואשתו הרבנית אמרה לו בכל פעם כאשר הכין עצמו לנסיעה, שיזכיר אותם לפני רבו להתפלל בעדם שיוכל להשיאם, ולא ציית אותה כדרכו.

פעם אחת, נמלכה הרבנית, ונסעה גם היא אחריו לובלינה, מבלי להגיד לו. כשנפגשו שניהם בבית מדרשו של החוזה, הוכרח כבר רבינו לשפוך את מרי שיחו לפני רבו. אמר לו החוזה הקדוש, למה לא אמרת לי דבר עד הנה. השיב לו רבינו: חשבתו שהרבי ברוח קודשו יודע מעצמו את אשר אתי.

אמר לו החוזה. לא כן הוא, דהנה רואים שבנגעי הנפש כתוב בתורה 'אדם כי יהיה בעור בשרו נגע צרעת והובא אל אהרן הכהן וראה הכהן את הנגע' (ויקרא יג ב"ד) כלומר, שהכהן בעצמו יראה את הנגע מיד, מבלי שיגידו לו. אבל בנגעי בתים כתוב 'ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע נראה לי בבית' (שם יד לה). מכאן שבנגעי בתים, כלומר, בצרכי הבית צריכים להגיד לצדיק.

באותה הזדמנות, הציע רבינו החוזה מלובלין לרבינו, את אחת מבנותיו (גיטל), לשדך עם בנו של רבינו הגה"ק רבי אלכסנדר אב"ד קאמרנא, הלא הוא רבינו הגה"ק רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא, ואמר לו החוזה מלובלין: אף על פי שאתה מיוחס גדול יותר מהרב אב בית דין דקאמרנא (שרבינו היה לו שלשלת היוחסין שהגיע עד המהר"ל מפראג ולמעלה עד דוד המלך ע"ה), אף על פי כן תשדך עם הילד הזה. והוסיף: איך זה אז דער חתן וועט פארשאנין די גאנצע וועלט. [אני רואה שהחתן יאיר את כל העולם], ורבינו נתרצה מיד לשידוך, והתנאים נכתבו בביתו של החוזה ביום שלישי ז' טבת שנת תקע"ה, והחתונה נקבעה להיות בבית אבי הכלה ועל הוצאותיו, בחמשה עשר בשבט שנת תקע"ט, כשיגיע הנער לשלוש עשרה, אמנם בסוף התקיימו הנישואין כשהגיע חתנו לשנת ט"ו לחייו

(תולדות קאמרנא - סיפורי חסידים)

רבינו משה מסאמבור ב"ר יצחק אייזיק מסאפרין, בעל ה'תפלה למשה' ו' אייר ת"ר

תולדותיו

רבינו הגה"ק רבי משה מסאמבור זי"ע, נולד לאביו הרה"ק מורינו ורבינו רבי יצחק אייזיק מסאפרין זי"ע בשנת תקכ"ה, היה בנו השני מחמשה האחים הקדושים, הנקראים בשם ב.מ.ס.ל.ה, ה"ה: רבי בעריש מזידיטשוב, רבי משה מסאמבור, רבי אלכסנדר סענדר מקאמרנא, רבי ליפא מסאמבור, רבי צבי הירש מזידיטשוב זי"ע. חותנו של רבינו, היה הגה"צ רבי יודל זצ"ל, אחיו של הגאון רבי יצחק חריף זצ"ל מסאמבור. שניהם בנו של הגה"ק רבי משה מדראגטשין זצ"ל בעל מחבר מגיד משנה על המשנת חסידים.

רבותיו

רבינו היה אחד מגדולי התלמידים של מרן הקדוש החוזה מלובלין זי"ע, והיה מסתופף עוד גם בצל קודש של מרן הרב האלקי הרה"ק רבי מנחם מענדל מרימנאב זי"ע, והגה"ק רבינו משה סופר מפשעווארסק זי"ע, ומביאם בספרו הקדוש בשם מורי ורבי. ועל כולם קיבל מאחיו הרה"ק רבינו צבי מזידיטשוב זי"ע, כמשי"כ רבינו במכתב קודש וז"ל: ארבעים שנה שמשתי את אחי הנ"ל, חוץ חמשה שנים שלמדי אצלו בפשט, ולא חסרתי ככלב המלקק מן הים, ע"כ. ותמיד היה מכתת רגליו הקדושים להצדיקים שהיו בדורו. שימש מאה ועשרים בעלי רוח הקודש, וכולם העידו עליו: שהשכינה מדברת מתוך גרונו של 'משה', כמבואר בהקדמת 'תפלה למשה' מהגה"ק רבי יהודה צבי מדאלינא זי"ע. ומן השמים התמנו אותו להיות מנהיג ישראל צאן קדשים.

עוד בהיותו מסתופף בצל רבו הקדוש מלובלין זי"ע, ביחד עם אביו ורבו רבינו צבי, ופעם אחת היה רבינו צבי על ערש דוי בירת תשרי, והוכרח אחיו הרב רבי משה אז ביום הכיפורים לחמם לו איזה דבר, כי היה חולה מסוכן לא עלינו, שמצוה בגדולי ישראל בזריזות. ולא היה יכול ליכנס לבית המדרש להתפלל. וכאשר יצא מרן מלובלין ביום הכיפורים מבית המדרש, ועבר דרך חצרו (אשר עם התאכסן החולה הנ"ל), שאל את הרבי רבי משה על שלום אביו? וסיפר לו, כי הוכרח לחלל יום הכיפורים עבורי בבישול וחימום. וענה אליו הרבי מלובלין: אצונד ווייס איך שוין וואס מיר האבן גיהאט היינט אזא הייסן דאווענען, ווייל איהר האט אונטער געווארעמט.

סאמבור

אחרי פטירת אחיו רבינו צבי מזידיטשוב זי"ע, ביי"א תמוז תקצ"א. והנה הרבה חסידים נסעו תיכף גם לאחיו הרה"ק רבי ישכר בעריש מזידיטשוב זי"ע. אבל לא ארכו הימים, כי גם הצדיק רבי בעריש עלה השמימה - כעשרה ירחים אחרי פטירת רבינו צבי, כי נסתלק יום ב' דשבועות תקצ"ב. ואז החסידים שנסעו אל הרב הצדיק רבי בעריש, הנה כן באו האנשים לקבל פני הרב רבי משה, וכל אחד אמר תירוץ מדוע לא בא עד כה, כמאמר (גיטין נו, א): 'אי מלכא אנא עד האידנא אמאי לא אתית לגבאי'. והא זה האיש משה רבינו בענוות רוחו ענה להם בזה הלשון: נישט גענוג אז עס איז מיר נישט קשה פאר וואס איר זענט א צונד יא געקומען, זאל מיך נאך קשה זיין פאר וואס איר זענט ביז אצונד נישט געקומען.

תיכף יתראו השני ילדים, ויקומו ממתנם בריאים ושלמים. הנה דברי הכותב בידים שיש בהם כח לקרוע גזר דין של שבעים שנה, הקי משה מסאמבור, עד כאן לשונו. ונסע הרה"צ רבי יעקב הנזכר בחזרה לראזלא. וכן עשו, שהניחו המכתב מראשותיהם, ותיכף הוטב להם וחזרו לבריאותם, ותחיין את הילדים.

אדם אחד במדינת הגר, אשר היה נצרך לישועה גדולה. ודפק על פתחו של רבינו משה, ואמר לו: אז איך וועל דיר נישט העלפן אין די שיעך (מנעלים) - וועל איך דיר העלפן אין די זאקן. וכן היה, שנסתלק רבינו משה, ואז תיכף נושע האיש ההוא כמדובר.

רבינו הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע, היה תלמיד נאמן לרבינו, ושאל ממנו הרבה תורה וחסידות ודרך העבודה, ומביא בספריו הקדושים אמרות טהרות ששמע מרבינו, וזה לשונו בהקדמה ליהיכל הברכה: ואמר מורי דודי הצדיק מו"ר משה, על ג' המלך ביהודים לאבדס' (אסתר ד ז), שכוונת המן היה לאבד גנוי המלך עליון אשר יש לו ביהודים - גנוי התורה וסודותיה, עד כאן לשונו. ודברי פי חכם חן.

ביהיכל הברכה' בלק הביא בשמו: בפסוק (תהלים סה יד): 'יתרועעו אף ישירו'. כאשר יתרועעו באהבה ואחיה וריעות - אזי יאף ישירו, מלשון 'משירי' (ביצה לה): 'וינושרין' (יומא כא:), אשר מסירין האף, וממשיכין רחמים על ישראל, ודברי פי חכם חן.

ספרו 'תפלה למשה'

הספר הקדוש 'תפלה למשה' על התורה, מעט הכמות ורב האיכות, אשר הוא מלא יחוד ברכה קדושה באש להבת שלהבת, ומביא הרבה אמרות טהרות ששמע מרבותיו הקדושים. בחייו לא העלה בדעתו להדפיס את תורתו, ורק בשנת תרט"ז נדפס בלמברג ספרו 'תפלה למשה' על התורה. בהעתקה ובהדפסה טרח ר' יוסף ב"ר חיים בנימין הכהן רפפורט מסקולה שנסא את פאליא בת בנו של רבי צבי הירש. בהקדמתו הוא מספר שנדד לקבץ ממון, ומוסר את רשימת המסייעים. היו לו הסכמות מצדיקי הדור, ולא הדפיסם. מהדורה שניה נדפסה בלמברג תרנ"ג עיי' ר' יוסף צבי לקס מדולינא, במהדורה זו הקדמה שניה מאת הרה"ק רבי יהודה צבי מדולינא זי"ע, מהדורה שלישית נדפסה בירושלים תשי"ך עיי' ר' הלל גרינפלד עם הקדמתו.

הסתלקותו

בשנת ת"ר ששה ימים לחודש אייר - נחשכו המאורות, וימת שם בזידיטשוב משה עבד ה'. והנה לפני הפטירה אמר: כי כאשר היה קפדן בזה העולם - יהיה קפדן גם בעולם העליון. וכאשר יניחו אותו באוהל רבינו צבי מזידיטשוב זי"ע, ועולם גדול באים בכל שנה על קבר אחיו על היארצייט, וידרסו על קברו - ויקפיד, לכן יעשו מתיצה באמצע האהל שלא ידרסו עליו. וכן עשו. זכותו יגן עליו אמן.

צאצאיו הקדושים המה:

בנו הגה"ק רבי יהודה צבי זי"ע מראזלא, אשר היה תלמיד מובהק של הרה"ק רבינו אלכסנדר סענדר מקאמרנא זי"ע. הרה"ק רבי קאפיל זי"ע, מרודיק. הרה"ק רבי ישעיה זי"ע, מנו"כ בעיר סנאטין. הרה"ק רבי מיכל זי"ע, אשר מנחתו כבוד בזידיטשוב באהלו של אביו רבינו משה.

רבינו עוד בילדותו שהיה עוסק באיזה משא ומתן, והלך בכפר ועסק עם העכו"ם במשא ומתן, שאל את אחיו ורבו רבינו צבי: מה זה שכשהולך אחר כך להתפלל מנחה נדלקין בו רמי"ח איבריו בהארה נפלאה עצומה. ותמה, היכן השיג זה? וירא לנפשו, שמא זה טעות, מקליפת נוגה, ועבודתו בטעות חס ושלום! והשיב לו אחיו ורבו הנ"ל: מה זה אתה אחי מתמה, על זה כשאתה הולך בשדה ובכפר בין העכו"ם במחשבות קדושות, הנה כל הניצוצין שיש בדומם צומח חי מדבר - הכל נדבקים בך ונתבררין אצלך לטוב, והם ממשיכין לך אור וטעם חדש שלא טעמת מימך, שנדלקין בך בעמדך אחר כך להתפלל.

רבינו היה בעל יסורין בכמה מיני חולאים ומכאובים בכל גופו. וידוע ומפורסם הענין, כי פעם אחת בא אליו על ימי נוראים הרבה מאות אנשים, ובערב יומא דדינא בלכתו למקוה, וראה כי השוק מלא אורחים הבאים אליו, והוא בגודל שפלות רוחו כאשר נכנס למי המקוה אמר: ריבונו של עולם, מה אני יודע לעשות עם העולם הגדול הזה להיטיב להם. והתמרמר בענוות שברון לבבו. וסיים: אך הריני מקבל עלי יסורין בעד כלל ישראל. ומזה נתהוה הענין הנ"ל.

פעם אחת בהיותו על שבת קודש במונקאטש, ואז היה שם רב ואב"ד מחותנו הגה"ק צבי אלימלך מדינאב זי"ע. הנה באמצע התפלה עשה איזה חסיד תנועות משונות, הפך רבינו משה פניו אל זה האיש, וצעק עליו, יען בלבב אותו מכוונותיו על ידי תנועותיו המשונות. וכמה פעמים הוכרח רבינו משה ללכת מהעמוד עד מקום האיש עד שהוציאו אל פרוזדור הבית הכנסת. והיה כשבת אחים יחדו על השולחן הטהור לפני ה' בשבת קודש, רבינו עם הרה"ק רבי צבי אלימלך, ענה ואמר בזה הלשון: הראיתם מותותני, אנתנו יש לנו עבודה בכל יום בבוקר עם העצמות יבשות שלנו (כלי הגוף), כמו מי עשועה אש ומקנה קודם התנור מהאפר ואחר כך לוקח קסמין דקין ומבעיר אש. ופתאום בא אחד בבהלה שלו, ודוחף הקסמין ומכבה האש. כן אנתנו, שבא החסיד בבהלה ומכבה אש שלנו בתנועות משונות, יא יא, ווען ער זאל קענען מיט זיין פייער קאכן די גרויסע טעפף - וואלט מיך נישט געהארט.

פעם אחת, היו שני נכדי בנו הרה"ק רבי יהודה צבי מראזלא בחולי מסוכן לא עלינו וכמעט אחר היאוש. והרב הקדוש מראזלא ראה אז בחזיונו את מורו חותנו דודו ורבו רבינו צבי עם שני נקבים על לבו. ושפט, כי זה מורה על העדר השני ילדים הנזכרים לעיל. ואמר שלשה פעמים תהלים עבורם, ולא הועיל. וכתב מכתב לאביו הקדוש רבינו משה, ושלה המכתב לזידיטשוב לאביו על ידי אבוהון דהני ילדים, הרה"צ רבי יעקב זי"ע. וענה רבינו משה בזה הלשון: מיין זוהן דער ראזלער רב קערט איבער דיא וועלט, ער האט שוין דריי מאהל אויס גיזאגט תהלים באשר ער האט געזעהן דעם רבין מיט צוויי לעכער אין הארץ. נא וואס איז אז מען קען יענעם נישט אויף יענעם עולם העלפן, מיר זענען נאך ברוך השם אויף דעם עולם, נא דיר מיט אבריוועל וואס מען זאל אונטער לייגן די קינדער. אונטער די קישן - וועלן זיי תיכף גיזונד ווערן. וכתב רבינו משה תשובה אל בנו הקדוש מראזלא, בזה הלשון: חוצפא כלפי שמיא נמי מהני (סהנדרין קה, א), אני גוזר ואומר! אשר